

lozzi
go9s
PRODUCCIONS

Notícies

El ferit: PUM!

EL SOL SOTA EL SOL

Articles i estirabots
de Francesc
Trabal

DIRECCIÓ I DRAMATÚRGIA D'ARTUR TRIAS

MIQUEL AGELL · ROSA CADAFALCH · ISABEL ROCATTI · ARTUR TRIAS

DEL 9 DE SETEMBRE A L'11 D'OCTUBRE

ESPAI ESCÈNIC

BROSSA

SOL, SOTA EL SOL

Articles i estirabots de Francesc Trabal

Sol, sota el sol és un espectacle basat en un recull de textos del llibre de Trabal "De cara a la paret". Uns textos vius, representatius d'una branca de la literatura catalana que ens havia estat camuflada. Una bufetada a la transcendència político-social. Uns textos senzills, elegants, d'aparent gratuïtat, amb un punt d'esnob i, tal com diu Quim Monzó, amb "els llavis de color taronja de la cambrera de l'Hotel de Ginebra que el protagonista besa al final de Vals". Francesc Trabal, segueix dient Monzó: "va ser un dels luxes més cosmopolites que hem tingut en aquest últim segle". Trabal, un dels nostres grans escriptors de l'exili, oblidat durant molts anys, que pertanyia a un dels grups més populars dels anys 20 i 30 del segle XX, "La colla de Sabadell", de la qual també formarien part, entre d'altres, Joan Oliver i Armand Obiols.

Sinopsi:

Sabadell. Qualsevol any de la primera meitat del segle XX. La ciutat és en plena Festa Major. Els seus habitants, desfilen per l'escenari, i ens parlen de la seva quotidianitat. Coneixerem als amics Sr. Cartipàs i Sr. Falsilla; al matrimoni format per la Sra. Rita i el Sr. Joan; la minyona d'aquests, la Bertrana; la parella d'enamorats formada per l'Adolfa i en Tomàs, etc. etc. etc.

Els elements que configuren la Festa Major són els de tota la vida: un castell de focs, una ballada de sardanes, castellers, un ball de Festa Major, la pluja...

Nota del director:

La vintena, més o menys, d'esquetxos còmics que configuren l'obra, no estan concebuts, originàriament, com a peces dramàtiques: són petits relats, la majoria d'ells dialogats, però sense una estructura dramàtica concreta. A partir d'aquí he concebut una dramaturgia; una adaptació que m'ha resultat relativament senzilla, degut a la sorprenent teatralitat d'aquest conjunt de textos, amb els quals he conformat l'obra que proposem: ***Sol, sota el sol***.

Ens trobem enfront d'uns esquetxos entroncats directament amb el més pur teatre de l'absurd. Com Ionesco o Beckett, Trabal ens mostra no només una sèrie de situacions absurdes sense més rellevància, sinó que ens fa percebre l'absurditat de l'individu, de la societat, del món, de l'existència... Els diàlegs jocosos i estrafolaris dels personatges de Trabal, reflecteixen una societat petit burgesa, preocupada per absurditats, que transiten per uns camins que considera primordials i que en realitat no li aporten absolutament res. La crítica social implícita en aquests textos és impecable: cap discussió té cap sentit, cap disputa ens porta enlloc, això no treu cap a res, etc...: parlar per parlar sense cap conseqüència. Els membres d'aquesta burgesia que Trabal ens retratava amb tanta ironia, a principis de segle, encara els podem trobar avui, arrogants, estarrufats com paons, orgullosos del seu "status" de no res. Trabal té una tendència irrefrenable a la provocació i els seu verb pot assolir grans dosis d'animalitat i d'absurditat.

Artur Trias, director i dramaturg

Repartiment:

MIQUEL AGELL
ROSA CADAFALCH
ISABEL ROCATTI
ARTUR TRIAS

Dramatúrgia i direcció: ARTUR TRIAS

Escenografia: ELOI LINUESA

Il·luminació: ARTUR TRIAS

Espai Sonor: JORDI BALLBÉ

Vestuari: MANOLO TRULLÀS

i LEO QUINTANA

Ajudant de direcció: GEMMA AMORÓS

Veu en off: PEP ANTON MUÑOZ

Disseny Gràfic: ROBERT GARCIA

Producció executiva: MIQUEL AGELL

Producció: LAZZIGAGS PRODUCCIONS SCCL

Amb el suport de l'Institut Català de les Indústries Culturals

L'autor

Francesc Trabal i Benessat (Sabadell, 1899 - Santiago de Xile, 1957). Novel·lista, periodista i humorista compromès amb la seva generació i el seu país. Fundador de l'anomenat Grup de Sabadell, amb el qual inicia l'editorial La Mirada on publica el llibre d'acudits il·lustrats, *L'any que ve*, amb pròleg de Josep Carner. *El Diari de Sabadell* és una de les plataformes bàsiques per a les múltiples activitats de gestió cultural que desplega el grup. Francesc Trabal hi manté una columna diària durant molts anys. Promou el Club de Novel·listes, que acaba sent l'Agrupació d'Escriptors Catalans, una peça clau dins el tram cultural català i precedent de la Institució de les Lletres Catalanes. Presideix la comissió d'aquest organisme i n'és secretari. Exiliat, després de la guerra civil espanyola, a Xile crea l'Institut Chileno-Catalán de Cultura i duu a terme diverses iniciatives editorials. És autor de les novel·les *Judita* i *Vals*, que obté el premi Joan Crexells (1936), en les quals, com en la resta de la seva obra, posa èmfasi en la insatisfacció en les relacions humanes dins la societat benestant, amb un humor que tendeix a l'absurd, propi de la literatura avantguardista.

Rosa Massanés i Carme Ros

El concepte modern de l'actualitat, que no ofereixen, al contrari, altres autors de l'època, els posseeix Trabal novel·lista en incorporar tot allò que, quan ell escriu, és moda: els noms de les actrius, les marques més actuals... Però, sobretot, un llenguatge que és el més corrent i característic de la seva època i que englobarà tot l'univers de ficció. Trabal demostrarà, per tant, ser el novel·lista de la disponibilitat i de la sensibilitat, aspecte que és plenament modern. I si la improvisació, de vegades, li fa un tort, d'altres, al contrari, esdevé el seu màxim encert. I gràcies a la improvisació assolirà l'espontaneïtat i l'autenticitat que, a voltes, únicament ella ens pot oferir.

Carme Arnau, *Marginats i integrats en la novel·la catalana (1925-1938)* (Barcelona, Edicions 62, 1987).

La companyia

Artur Trias, director i actor

Rostre popular en sèries de televisió com ara *El cor de la ciutat (Franciscu)*. Ha protagonitzat en teatre obres de Bernard Shaw, Ambrosi Carrión, Oscar Wilde, Guimerà, Shakespeare, Josep M. de Sagarra, Joe Orton, Brecht, Molière, Goldoni, Txèckov etc. amb direcció d'escena, entre d'altres de Javier Daulte, Mario Gas, Carme Portaceli, George Lavaudant, Lluís Pasqual, Josep M. Flotats, Fabià Puigcerver, etc. Ha dirigit, entre d'altres, *Història del soldat* de Ramuz i Stravinsky; *Hilda*, de Marie N'Diaye i *Vexacions* d'Erik Satie.

Rosa Cadafalch

Actriu de llarga i sòlida trajectòria, inicia la seva carrera com a protagonista de *Cyrano de Bergerac*, dirigida per Josep M. Flotats. Ha interpretat entre d'altres, *La dama de Reus*, d'Ambrosi Carrión, dirigida per Ramon Simó; *L'home, la bèstia i la virtut*, de Pirandello, dirigida per Pep Pla; *L'art de la comèdia*, d'Eduardo de Filippo, dirigida per Jordi Mesalles; *El ventall de Lady Windermere*, d'Oscar Wilde, dirigida per Josep M. Mestres; *Hombres*, dirigida per Sergi Belbel i *Les Troianes*, dirigida per Pep Pla. Ha fet cinema i televisió.

Isabel Rocatti

Actriu i professora d'interpretació. En teatre, ha intepretat, entre d'altres, *Petó públic*, d'Àngel Burgas, dirigida per Rosa Maria Sardà; *Lisístrata*, òpera-espectacle de Carles Santos; *Una Alaska particular* i *Celebració* de Harold Pinter, dirigida per Carles Alfaro; *Salinger*, de Bernard-Marie Koltès, dirigida per Carme Portaceli; *La marquesa Rosalinda*, de Valle Inclán, dirigida per Alfredo Arias, *L'Hostalera*, de Goldoni, dirigida per Sergi Belbel. Ha format part de la Companyia Els Joglars, interpretant els muntatges *Teledium* i *Els virtuosos de Fontinebleau*. En televisió representa el personatge de la *Marcela* a la sèrie *Ventdelplà*.

Miquel Agell

Actor i productor. En teatre, ha interpretat, entre d'altres, *Un dia, mirall trencat* de Mercè Rodoreda, dirigit per Ricard Salvat; *Bosc endins*, de Sondheim i Lapine, dirigit per Joan Lluís Bozzo, *Actes indecents, els tres judicis d'Oscar Wilde*, de Moisés Kaufman, dirigida per Teresa Devant; *Chicago, el musical* dirigit per Coco Comín i *Aquells blaus turons* de Dennis Potter, dirigit per Teresa Devant. A televisió ha interpretat el personatge de Matt a *El cor de la ciutat*. Com a productor funda Lazzigags Produccions. Ha tingut cura, entre d'altres, de la producció executiva de *I les noies vestides de diumenge* de Zakes Mda, *El parany de Medusa* d'Erik Satie i *Ojos verdes, Miguel de Molina in memoriam*, de Marc Vilavella.

Crítiques publicades

De cara a la paret

Per José Antonio Aguado

Diari de Terrassa, 30 de setembre de 2009

Francesc Trabal (Sabadell, 1899 – Santiago de Xile, 1957) era un autor de microrelats imprevisibles, divertits i terriblement intel·ligents, formava part de l'anomenada "La colla de Sabadell" al costat de Joan Oliver i Armand Obiols. Pensats al principi per ser llegits aquests dies es representen en l'Espai Brossa de la mà del director Artur Trias. El seu efecte és acumulatiu: ens impressiona amb la seva intensitat verbal, la intel·ligència de la seva mirada. Pot ser molt absurd, però a l'hora pren les veritats essencials de la vida urbana contemporània a l'escriptor. Els seus són uns texts interiors tempestuosos, de dislocació emocional, d'estranyes que busquen consol asseguts junts en un balcó mentre una altra persona els contempla, una i altra vegada.

L'espectacle està basat en la paraula, en la feina de quatre actors: dues esplèndides actrius, a saber, Rosa Cadafalch i Isabel Rocatti teixeixen les històries amb dues agulles de les emocions parapetades sota les seves ulleres de sol, Miquel Agell interpreta un jove que no sap com escapar d'una relació sentimental Artur Trias, que es maneja com a peix en l'aigua sota la disfressa dels seus personatges. Sens dubte la feina dels quatre professionals és impecable. La vida caòtica barreja de situacions, sentiments embogits i cultura popular es desborda trobant uns cronistes amb humor i vigor. Els protagonistes en parella, sols o creuats, veuran les portes obertes per llançar-se a la vida.

Els personatges entren i surten d'escena, realitzen mil i una metamorfosis de vestuari per a desvelar un nus de desigs ocults, unes situacions ridícules. El resultat és un espectacle heterodox, impossible de classificar. L'orgull, la tendresa, la fúria i l'amor que aquests quatre actors posen a la paraula de Francesc Trabal produeixen una vegada més una forma de recuperar part del nostre passat. Un espectacle breu i intens, un regal generós i commovedor de reflexions mai didàctiques, i de records, per conduir-nos a un costumisme d'un temps que va ser el nostre.

"Sol, sota el sol" està construït prenent com a fonts els articles del llibre "De cara a la paret" selecció d'articles apareguts en el seu moment en el Diari de Sabadell i recopilats per Miquel Bach en 1985—. Articles que giren al voltant de La Festa Major dels anys 20 o 30, i que donen coherència al senyor Cartipàs i al senyor Falsilla, dos enamorats, un castell de focs, sardanes, barretines i molt desig d'esperpentitzar.

La vintena de microrelats teatralitzats mostren un personatge ferotgement lúcid, dotat d'un especial talent per revelar les impostures del quotidià, per mostrar-nos sense complaença l'interior del catalanet de barretina i espardenyes. I tot des d'una certa distància, sense jutjar ni moralitzar, amb un humor que aquesta llunyania torna encara més mossegador. En un context del teatre de l'absurd proper a Ionesco o Samuel Beckett. Trabal ens mostra una sèrie de situacions sense rellevància, de l'ordre dels senzills que ens fan percebre l'absurd de l'individu, de la societat i de les relacions humanes.

Crema l'infern

Per Francesc Massip

Avui, 15 de setembre de 2009

A l'Espai Brossa han tingut la pensada de celebrar el 110 aniversari de Francesc Trabal amb el muntatge "Sol, sota el sol, enfilall de petits relats d'un humor frenètic i pocasolta, sovint inversemblant, absurd o dadà, d'aquest sabadellenc d la colla d'Oliver i Obiols, que mai no va escriure teatre, perquè del vodevil que suposadament escrivia a quatre mans amb Mercè Rodoreda durant la guerra, com ens explicava Anna Murià, no ha perviscut ni una ratlla.

Artur Trias ha confegit un canemàs que té com a fil conductor l'incendi de l'infern i el pesarós zic-zac d'una parella mortalment avorrida. Situacions quotidianes, vestides d'època, amb barret i espadenya, alguna barretina i estòlides converses entre els senyors i la serventa pispas, entre amigots garruladors o entre veïnes que fan ganxet compulsivament mentre comproven la dificultat d'explicar una bona anècdota. Uns diàlegs que s'inscriuen de ple en l'"automatisme de les paraules òbvies" de què parlava Carner. Per no parlar de les hilarants carusses d'un festeig silent i interminable que comença caient-li la bava i acaba esclatant com una gla.

Un espectacle senzill, sense pretensions, amb un nítid i esponjós treball de Rosa Cadafalch, ben acompanyada d'una expressiva Isabel Rocatti i un sobri Miquel Agell.

REVISTA DE LETRAS.NET

El Espai Brossa, con el espectáculo *Sol, sota el sol*, vuelve a convertirse en un motor para reivindicar y quitar el polvo a un autor que ha sido demasiado olvidado, demasiado silenciado, por los cánones oficiales de la literatura catalana. Francesc Trabal fue un novelista y periodista que fundó, junto con Joan Oliver y Armand Obiols, el "Grupo de Sabadell" que, entre otras cosas, creó la editorial "La Mirada". A la vez, mantuvo una columna diaria durante muchos años en el *Diari de Sabadell* y promovió el Club de Novel·listes que más tarde acabaría convirtiéndose en la Agrupació d'Escriptors Catalans.

Trabal, autor de novelas como *Judita y Vals* (Premio Crexells, 1936), sufrió el exilio forzado de la Guerra Civil, marchándose hasta su muerte en Chile donde, a pesar de las dificultades, creó el instituto chileno-catalán y desarrolló diversas tareas editoriales. Francesc Trabal, sin embargo, no es un gran autor por su activismo, sino por su sentido del humor, por su inteligencia, por hacer en catalán lo que Beckett o Ionesco impulsaron desde el teatro del absurdo, por provocar a través de la escritura rápida, irónica, corrosiva.

Dirigido por Artur Trías, *Sol, sota el sol* es la puesta en escena de los textos recogidos en el libro *De cara a la paret* – selección de artículos y "despropósitos" aparecidos originariamente en el *Diari de Sabadell* y recopilados por Miquel Bach en 1985 -. Se trata de una serie de sketches cómicos que consiguen que lo cotidiano se convierta en un símbolo de la estupidez humana, donde la burguesía se obsesiona en tics disfrazados de trascendencia y que ridiculizan a los personajes y, por tanto, a una sociedad preocupada sólo por la superficialidad. Cuatro actores y una veintena de situaciones que giran alrededor de la Festa Major de Sabadell, en los años 20 o 30, y en las que el señor Cartipàs y el señor Falsilla unen unas historias sin conclusiones racionales que hacen reír al espectador. Dos enamorados, un castillo de fuegos, sardanas, barretinas y mucha sátira.

Los actores son de sobra conocidos por el público catalán. Y no defraudan. Miquel Agell – el Matt del "Cor de la ciutat" – está divertidísimo cuando interpreta a un joven que no sabe cómo escapar de una relación amorosa que no le interesa nada y que le acompañará toda la vida, por el miedo a enfrentarse de cara a la necesidad de tomar decisiones. Artur Trías – también cara conocida del "Cor de la ciutat" – demuestra que es un actor veterano en el sentido noble del término, sabiendo poner ritmo cuando toca y haciendo uso de su indiscutible *vis cómica*. También acierta Rosa Cadafalch en todos los personajes a los que da vida, pero es Isabel Rocatti quien, una vez más, nos hace disfrutar de una capacidad que parece innata para entrar en la piel de cada voz, aunque sea para mostrarnos escenas basadas en la anécdota.

No es un trabajo fácil, el de los actores. Estamos hablando de textos muy breves que no han sido pensados, originariamente, para el teatro y que dicen mucho más en los silencios que en los diálogos. Además, Trías, Cadafalch, Roccatti y Agell, saben cambiar frenéticamente de personaje para empezar, una y otra vez, un nuevo *gag*. Para conseguirlo, para mostrar el abanico de las diversas situaciones de las que nos habla Trabal, Eloi Linuesa ha construido una escenografía muy bien pensada, donde parte de los espectadores invaden lo que debería ser el pequeño escenario original del Brossa, para acercarse a esta particular fiesta mayor.

El injusto olvido que ha sufrido Francesc Trabal, este moderno autor que escribió *L'home que es va perdre* (1929) con un estilo que ha influido – consciente o inconscientemente – a la mejor literatura de aquí, ha tenido una suerte de recompensa póstuma: que Quim Monzó reconozca su legado diciendo que “fue uno de los lujos más internacionales que hemos tenido en este último siglo” y que el Espai Brossa, como casi siempre hace, acierte con su reivindicación.

Albert Lladó
www.albertllado.com

Fitxa tècnica

- Obra dirigida a públic adult, però també indicada a partir de l'adolescència.
- Escenari "a la italiana" amb boca de 7 m., fons de 5 m. i 4 m. d'alçada.
- Durada de l'obra: 60 minuts
- Potència elèctrica mínima de l'escenari: 18.000 W. Il·luminació frontal i zenital.
- Les taules de so i de llum han d'estar una al costat de l'altra.
- Equip de so amb monitors a l'escenari.
- Temps de muntatge: 4 hores
- Temps de desmuntatge: 1 hora.

Contractació: LAZZIGAGS PRODUCCIONS, S.C.C.L.
c/ Olzinelles 3 08014-Barcelona

Tel. 93 296 73 37 / 670 28 76 71
Fax 93 422 25 58
e-mail: info@lazzigags.cat
<http://www.lazzigags.cat>
CIF. F-61944237

